

Gedeputeerde Staten**Provinciale Staten**

T.a.v. Statengriffie

onderwerp
Aanbieding statenvoorstel advies Samsom**kenmerk**
17022022dg**behandeld door**
M.M.C. Buuron
+31 118 631032**verzonden**

Middelburg, 16 oktober 2017

Geachte voorzitter,

Bijgevoegd bieden wij u het Statenvoorstel Implementatie Advies Samson inclusief dekkingsvoorstel aan. Met onze brief van 19 september 2017 hebben wij u geïnformeerd over ons gesprek met het Rijk hierover en dit statenvoorstel aangekondigd. Gezien de grote financiële consequenties, de samenhang daardoor met begroting en najaarsnota en het belang van een voortvarende besluitvorming voor de sanering verzoeken wij u dit statenvoorstel in uw vergadering van 10 november te behandelen.

Op dit moment zijn wij in overleg met het Rijk en Zeeland Seaports over de samenwerkings-overeenkomst, om diverse afspraken goed vast te leggen. Gezien de urgentie van de sanering en de samenhang met de besluitvorming over de fusie van Zeeland Seaports met het havenbedrijf Gent wordt dit voortvarend opgepakt. Graag gaan wij, voordat hierover gezamenlijke besluitvorming over plaats vindt, hierover in overleg met Provinciale Staten. Aangezien het dan een concept zal betreffen, die bestuurlijk nog niet zal zijn besproken met de twee andere partners, verzoeken wij het overleg met Provinciale Staten in beslotenheid te mogen laten plaatsvinden.

In het statenvoorstel hebben wij tevens de invulling van PS-toezegging 77 opgenomen, over het achteraf inzicht geven in de besteding van de interne middelen ten behoeve van het project Thermphos. Wij gaan ervan uit dat hiermee deze toezegging is afgedaan.

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlagen: Statenvoorstel advies Samsom inclusief dekkingsvoorstel.

Financiële consequenties externe inhuur:

Kostensoort:

Bedrag: € 0,00

Gedeputeerde
belast met
behandeling: drs. J. de Bat

Vergadering PS: 10 november 2017
Nr: DIP-163

Agenda nr:
Vergadering GS: 11 oktober 2017
Nr: 17022020

Onderwerp: Implementatie advies Samsom, inclusief
dekkingsvoorstel

Samenvatting:

Sinds 2014 wordt gewerkt aan de sanering van het Thermphos-terrein. In de jaren daarna is gebleken dat dit zeer weerbarstige materie is, waarbij bovendien discussie is ontstaan over de financiële verantwoordelijkheden en een patstelling dreigde. Op verzoek van de regio heeft het Rijk in juni 2017 de commissie Samsom ingesteld met als opdracht te onderzoeken hoe de patstelling kon worden afgewend. De commissie heeft eind augustus 2017 haar advies opgeleverd. Essentie van het advies is dat Rijk, provincie en Zeeland Seaports gezamenlijk de financiële verantwoordelijkheid voor de totale sanering op zich dienen te nemen. Het Rijk heeft zijn verantwoordelijkheid al genomen door de Rijksbijdrage te verwerken in de Miljoenennota. Wij stellen voor in te stemmen met de conclusies van het advies van de commissie Samsom en een keuze te maken voor de dekking van de aanvullende provinciale bijdrage van € 27,7 miljoen, voor 1/3 deel te delen in de mee- en tegenvallers, de scope van het grote project Thermphos te wijzigen en hiervoor een samenwerkingsovereenkomst met Rijk en Zeeland Seaports te sluiten.

Wat willen we bereiken?

Terugblik

Na het faillissement van fosforfabriek Thermphos in 2012 is de provincie Zeeland, na het niet doorgaan van doorstartpogingen, vanuit haar verplichtingen in het kader van de Wabo (Omgevingsrecht) partij geworden in de sanering van het voormalige Thermphos-terrein. Vanuit de provinciale verantwoordelijkheden en het grote belang om zorg te dragen voor de (omgevings)veiligheid is in 2014 via overeenkomsten met Zeeland Seaports en de curatoren van Thermphos zeker gesteld dat de eerste fase sanering kon starten, in de wetenschap dat op dat moment aanvullende middelen voor verdere fasen ontbraken.

De complexe problematiek die toen al in beeld was, is in de praktijk nog weerbarstiger gebleken dan in 2014 verwacht. Er is een geheel nieuwe verwerkingsmethode voor het fosforslib ontwikkeld, die volgens de experts de best beschikbare techniek is voor de verwerking van het fosforslib en andere fosforresten.

Op verzoek van de provincie heeft Van Citters Beheer op 31 maart 2017 een Plan van Aanpak uitgebracht. In dat PvA is in beeld gebracht wat noodzakelijk zou zijn voor de totale sanering. Als gevolg van veranderende regelgeving en de uitloop (en hogere kosten) van de eerste fase werkzaamheden is de totale kostenraming ten opzichte van de inschattingen uit 2014 gestegen. Op 21 april 2017 hebben Provinciale Staten in een breed gesteunde motie aan GS de opdracht

staterstukken

gegeven: "Een totaaldeal (Thermphosdeal) te maken met Zeeland Seaports, Rijksoverheid en Europese Unie inclusief een sluitende financiële paragraaf en sluitende afspraken vanuit ieders rol." Het standpunt van de provincie was dat zonder totaaldeal de provincie enkel kon worden aangesproken op de verantwoordelijkheden met betrekking tot het komen tot een passief veilige situatie.

In opdracht van Zeeland Seaports en Provincie Zeeland heeft het bureau Fakton een nadere analyse gemaakt van het Plan van Aanpak, waarbij tevens toekomstige opbrengsten van het terrein in beeld zijn gebracht. Tegelijkertijd is, op basis van de bevindingen uit het plan van aanpak, een brief aan de coalitieonderhandelaars gestuurd met het verzoek om financiële en inhoudelijke hulp bij het plan voor de uitvoering van de totale sanering. Een afschrift van die brief is aan de betrokken ministers gestuurd.

Het kabinet heeft, naar aanleiding van verschillende vragen vanuit Zeeland, besloten een commissie onder leiding van de heer Samsom in te stellen om onderzoek te doen naar de sanering van het Thermphos-terrein en te bezien of en zo, ja welke Rijksbetrokkenheid wenselijk is. Op 30 juni 2017 heeft de commissie haar opdracht ontvangen en die vervolgens vanwege de urgentie die werd gezien in zeer hoog tempo uitgevoerd. Op 23 augustus is het advies van de Commissie Samsom, onder de titel "Saneren doe je samen", aan de Tweede Kamer en de Provincie Zeeland gestuurd.

Advies Commissie Samsom

De kern van het advies is om geen onderscheid meer te maken in de verschillende (juridische) verantwoordelijkheden die verschillende partijen hebben en de vraag wie in welke mate daardoor een bijdrage moet leveren aan de sanering van het Thermphos-terrein, maar om gezamenlijk met drie partijen (Rijk, provincie en ZSP) de verantwoordelijkheid voor de sanering te nemen. Er wordt enkel nog onderscheid gemaakt tussen enerzijds de sanering en anderzijds de heruitgifte van het terrein. De sanering moet, zoals de titel van het rapport 'Saneren doe je Samen' ook aangeeft, een gezamenlijke verantwoordelijkheid zijn. De heruitgifte van het terrein is een verantwoordelijkheid van Zeeland Seaports. Over de opbrengsten (negatief/positief) dienen volgens het advies nog wel nadere afspraken te worden gemaakt. Samen met het Rijk is geconstateerd dat de definitieve afspraken een toets op staatssteun moeten kunnen doorstaan in relatie tot een eventuele waardevermeerdering van de grond. Dit aspect wordt momenteel nader uitgezocht en besproken. In de fusiedocumenten tussen Zeeland Seaports en havenbedrijf Gent wordt er nu nog van uitgegaan dat de opbrengsten, en dus ook de waardevermeerdering, na sanering aan Zeeland Seaports toevallen.

Hieronder geven wij onze visie per onderdeel van het advies uit het rapport Samsom.

Eén plan, gezamenlijk uitgevoerd

Het advies van de Commissie Samsom gaat uit van een totale sanering in één keer. Splitsing in fases (eerst passief veilig, pas daarna verdere sanering) en deelsaneringen leidt tot tijdverlies (inclusief het achteruitgaan van de installaties), meerkosten en discussies over verantwoordelijkheden. Vanuit maatschappelijk oogpunt heeft een integrale aanpak grote voordelen:

- Synergie door verschillende saneringsstappen in samenhang uit te voeren;
- Parallel werken aan onderdelen uit verschillende fases;
- Behoud van kennis en kunde via één effectieve (project)organisatie.

Deze voordelen konden tot nu toe niet worden benut, omdat alleen voor de fase van het passief veilig stellen middelen beschikbaar waren. Nu voor de totale sanering door Rijk, Provincie en Zeeland Seaports de middelen beschikbaar worden gesteld, kan worden gestuurd op een optimale invulling van het saneringsproces.

Eén rekening, gezamenlijk betaald

De Commissie Samsom verwacht - met de nodige voorzichtigheid - dat voor de sanering in totaal € 129,5 miljoen benodigd is. De Commissie baseert dat bedrag op de base case qua kosten uit het Fakton-rapport (€ 106,5 miljoen), aangevuld met een risicoreserve. Samen met indexering tot en met 2020 leidt dat tot totaal geschatte kosten van € 129,5 miljoen. Het beeld van de commissie is dat hiermee een realistische kostenschatting is gepleegd.

Om het tekort te bepalen heeft de Commissie eerst de al gereserveerde middelen bij provincie, Van Citters Beheer (VCB) en ZSP in beeld gebracht. Bij de Provincie Zeeland is voor 2017 en 2018 € 16,6 miljoen reeds betaald danwel gereserveerd voor Thermphos. Daarvan is € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld aan VCB voor de beheerskosten in de periode januari-april 2017. Vanaf april 2017 is er in totaal nog € 14,1 miljoen beschikbaar in de provinciale begroting voor beheers- en saneringskosten. De commissie adviseert aanvullend € 83 miljoen

gelijk te verdelen over Rijk, Zeeland Seaports en Provincie Zeeland. Dit betekent voor de Provincie Zeeland een extra bijdrage van € 27,7 miljoen.

Dat is voor een provincie als Zeeland een zeer groot bedrag. Wij hebben de financiële situatie van de provincie, op verschillende plekken en ook bij de Commissie Samsom onder de aandacht gebracht en er op gewezen dat wij in de zerobased begroting 2017 zeer scherpe keuzes hebben gemaakt, bijvoorbeeld door nog onvoldoende middelen te alloceren voor bijvoorbeeld (groot) onderhoud en vervangingsinvesteringen van infrastructuur, vanuit de noodzaak om middelen vrij te maken voor een investeringsagenda. De noodzaak van investeringen in de Zeeuwse economie, is ook door het Rijk erkend door samen met Zeeland een investeringsimpuls Zeeland in Stroomversnelling te realiseren. Desondanks acht de commissie een dergelijke aanvullende bijdrage vanuit Zeeland – hoewel zwaar en pijnlijk - wel te dragen.

Belangrijk element in het advies is dat alle partijen ook ieder voor 1/3^e delen in de mee- en tegenvallers van de totale sanering, zodat alle partijen hetzelfde belang hebben. De Provincie stond tot nu toe immers alleen in het dragen van de meerkosten die het passief veilig maken met zich mee bracht. Samen met het ministerie van I&M (dat partij is namens het Rijk) en Zeeland Seaports zullen wij gezamenlijk inzetten op het sturen op risico's en het beheersen van de kosten in de uitvoering.

Eén organisatie, gezamenlijk bestuur

De Commissie Samsom heeft niet geadviseerd over een specifieke samenwerkingsvorm, maar wel meegegeven dat het van belang is dat het een vorm wordt waarbij de drie partijen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het slagen van de saneringsopdracht, de kosten en de beheersing van de risico's (waaronder kosten).

De gesprekken over het de invulling van de samenwerkingsvorm, de governance, lopen inmiddels tussen Rijk, Provincie en Zeeland Seaports. Daarbij worden de ervaringen die afgelopen jaren zijn opgedaan, betrokken. Gezien de financiële bijdrage en de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor mee- en tegenvallers zal de Provincie als mede-opdrachtgever kunnen sturen op de opdracht voor de sanering, de kosten en de risicobeheersing en dat ook gerelateerd aan het kader grote projecten kwartaalrapportages zullen worden opgeleverd door de opdrachtnemer.

Samen met het Rijk (ministerie van I&M) en Zeeland Seaports wordt de verdere invulling uitgewerkt en deze zal in een samenwerkingsovereenkomst worden vastgelegd. Het aangaan van die samenwerkingsovereenkomst zal gepaard (moeten) gaan met het vervallen van alle eerdere overeenkomsten, althans in ieder geval die afspraken die de Provincie verplichten om financiële middelen beschikbaar te stellen voor het meerwerk en de operationele organisatie.

Voordat wij tot ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst overgaan willen wij met u, naar verwachting in de loop van november, in beslotenheid van gedachten wisselen over de invulling van de (onder andere financiële en organisatorische) afspraken. Dit mede vanwege de samenhang met het kader grote projecten en om inzicht te geven op welke manier de voortgang kan worden gecontroleerd en wordt gestuurd op de beheersing van kosten en risico's. Dit in lijn met de resultaten van het doorlopen van een de wensen- en bedenkingen procedure.

Eén vergunning, gecoördineerd gehandhaafd

De titel van deze paragraaf in het advies van de Commissie Samsom heeft tot verwarring geleid. Het is niet de bedoeling dat wettelijke bevoegdheden in dit dossier worden gewijzigd. Er is sprake van twee belangrijke vergunningen:

- 1) De beëindigingsvergunning in het kader van de Kernenergiewet, die het kader zal bieden voor de diverse saneringswerkzaamheden waarbij radioactiviteit aan de orde is. Het Rijk is hiervoor bevoegd gezag.
- 2) Een revisievergunning in het kader van de Wabo, die het kader biedt voor alle milieu-aspecten en waarvoor de Provincie bevoegd gezag is (zolang het terrein valt onder BRZO/ RIE4 regelgeving).

Het afgeven van de beëindigingsvergunning KEW is een bevoegdheid van het Rijk (Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS)). Tot nu toe is deze vergunning niet afgegeven omdat de ANVS de (financiële) garantie eist dat de werkzaamheden behorende tot de beëindigingsvergunning ook daadwerkelijk binnen de afgesproken termijn kunnen worden uitgevoerd. Met het beschikbaar komen van de middelen van Rijk, Zeeland Seaports en de Provincie wordt aan de voorwaarde nu voldaan. Inmiddels hebben wij bij het Rijk aangedrongen spoed te maken met de afgifte van deze vergunning(en), omdat de geplande werkzaamheden onder de

vergunning op het kritieke pad liggen. Het ziet er naar uit dat deze vergunning na de definitieve beschikbaarstelling van de middelen van Rijk, provincie en Zeeland Seaports spoedig kan worden afgegeven.

Al langere tijd is de RUD namens ons in gesprek met VCB om te komen tot een revisievergunning. Vanuit een praktisch oogpunt is in het verleden gekozen voor het zoveel mogelijk aanpassen van bestaande vergunningen ten behoeve van de sanering. Dit betekent wel dat momenteel VCB een groot aantal vergunningen heeft en een deel van de vergunningen eigenlijk ruimer zijn dan de saneringsactiviteiten die VCB ontplooit. Aangezien de sanering nog zal doorlopen tot minimaal 2020 zullen wij sturen op het totstandkomen van één revisievergunning, wat de inzichtelijkheid voor andere partijen vergroot. In het bredere kader van de VTH-taken voor BRZO-bedrijven zijn wij zoals u bekend is in gesprek met omgevingsdienst DCMR.

Wij verkennen samen met het Rijk of de samenwerking tussen diverse instanties op het gebied van toezicht en handhaving verder kan worden gestroomlijnd

Afweging

Het advies van de Commissie Samsom biedt een totaalverhaal, waarbij de gezamenlijke financiële verantwoordelijkheid voor de totale sanering van drie partijen centraal staat. Hierbij wordt aan de provincie een extra bijdrage van € 27,7 miljoen gevraagd. Dat is voor een provincie als Zeeland een zeer groot bedrag: een verdrievoudiging van de middelen die wij gereserveerd hadden voor onze bijdrage aan het passief veilig maken van het Thermphos-terrein. Zeker gezien de onder de aandacht gebrachte financiële situatie van de Provincie Zeeland en moeilijke keuzes die al eerder met de zerobased begroting zijn gemaakt. Desondanks acht de commissie een dergelijke aanvullende bijdrage vanuit Zeeland – hoewel zwaar en pijnlijk - wel te dragen.

Zoals dhr. Samsom in zijn toelichting aan u heeft aangegeven acht hij de urgentie dusdanig, dat het gaan uitspitten en uitlopen van (juridische) discussies over verantwoordelijkheden alleen maar tot oplopende maatschappelijke kosten zal leiden. Bovendien is hem, en in het bestuurlijk overleg ons ook, gebleken dat de verantwoordelijkheid die het Rijk bereid is nu te nemen, het maximaal haalbare is.

De ruimte om tot een andere kostenverdeling te komen is in onze ogen niet meer aanwezig en de totale oplossing is urgent. Dat lost een probleem op dat eigenlijk al sinds 2014 speelt, namelijk dat er onvoldoende middelen beschikbaar zijn voor de totale sanering die noodzakelijk is. Wij zien, hoe pijnlijk de keuzes die wij moeten maken ook zijn, geen andere optie dan akkoord te gaan met het advies en de kostenverdeling zoals door de Commissie Samsom geadviseerd. Ook het Rijk en Zeeland Seaports hebben zich aan het advies gecommitteerd. Wij hebben u hierover in onze brief van 20 september 2017 geïnformeerd.

Resumerend is ons voorstel om, ondanks de zware financiële consequenties, in te stemmen met het advies van de commissie Samsom.

Wat mag het kosten?

Verkende oplossingsrichtingen

De aanvullende bijdrage van € 27,7 miljoen (plus de rentelast voor de financiering daarvan), die wij inbrengen, betekent een forse tegenslag voor onze ambities om te investeren in de versterking van de economie in Zeeland. Sinds enkele jaren bestaat de situatie dat Zeeland vanwege veronderstelde dividenden wordt gekort op de uitkering uit het provinciefonds, terwijl die dividenden niet meer ontvangen worden. Bij de zerobased begroting voor 2017 hebben wij een uitsplitsing gemaakt tussen de onontkoombare en harde verplichtingen enerzijds (basisbegroting) en de afweegbare ruimte anderzijds voor het invullen van het beleid (ambitiebegroting), vertaald in ambities, opgaven en een investeringsagenda. Dat gaat niet zozeer om nieuwe ambities, maar allereerst om het invullen van de reguliere ontwikkeltaken uit het Kompas 2020. Zoals ook in de voorjaarsnota 2016 benoemd heeft Zeeland onvoldoende structurele middelen, wat ertoe leidt dat deze ontwikkeltaken op een lager dan minimaal niveau worden uitgevoerd.

De beschikbare budgettaire ruimte, zoals in de najaarsnota 2017 gepresenteerd, is dan ook noodzakelijk om te kunnen voorzien in verdere prioritering in maatschappelijke opgaven en economische structuurversterking, zoals ook geconcludeerd door de commissie Structuurversterking (Balkenende). De komende jaren spelen grote financiële vraagstukken op het gebied van onderhoud en vervanging van infrastructurele werken. De overprogrammering in de investeringsagenda zal verder teruggebracht moeten worden om voldoende investeringsruimte te houden voor o.a. economische structuurversterking, energietransitie & klimaatverandering, (Europese) cofinancieringsvraagstukken en verdere natuurontwikkeling. Daarnaast zijn de bereikbaarheid van het openbaar vervoer en demografische transitie vraagstukken die op de korte tot middellange termijn (financiële)

aandacht vragen. Daarom kunnen wij deze budgettaire ruimte niet inzetten voor Thermphos. Zeeland zou daarmee tot stilstand komen en juist verder op achterstand raken.

Op grond van de geldende regelgeving (BBV, Provinciewet) zou een dergelijke bijdrage binnen de zichtperiode van de begroting (begrotingsjaar plus de drie jaren daarna) opgelost moeten worden, om een reëel en structureel evenwicht te realiseren. Een dergelijke oplossing is alleen haalbaar door of de opcenten op de Motorrijtuigenbelasting (MRB) te verhogen, of te snijden in de noodzakelijke investeringen, in combinatie met het inzetten van de budgettaire ruimte. Het ophogen van de MRB achten wij, gezien het feit dat Zeeuwse inwoners ook al tol moeten betalen voor de WST, niet wenselijk. Het snijden in investeringsruimte betekent dat in de komende jaren vrijwel geen investeringen gedaan kunnen worden, die wij noodzakelijk achten voor de versterking van de economische structuur in Zeeland. Ook andere interne oplossingen zijn verkend. Het te gelde maken van stille reserves (deelnemingen, verkoop van activa) is op korte termijn niet haalbaar of leidt naar verwachting slechts tot een dusdanig beperkt resultaat dat dat onvoldoende soelaas brengt in dit vraagstuk.

We hebben daarom uitgebreid gesproken met het Rijk om tot een oplossing voor de dekking te komen die geen onaanvaardbare keuzes in zich draagt, maar juist mogelijkheden behoudt om jaarlijks ruimte te behouden voor de noodzakelijke invulling van de eerder genoemde financiële vraagstukken. In het bestuurlijk overleg met het Rijk hebben we daarom de volgende oplossingen aangedragen:

- Te gelde maken van stille reserves (bijvoorbeeld verkoop aandelen van deelnemingen aan het Rijk);
- Wijzigen van het kasritme van het provinciefonds;
- Inzetten van BDU middelen als dekking voor de bijdrage, de infrastructurele werken waarvoor deze bijdrage bedoeld is daarop meerjarig afschrijven.

Het Rijk heeft aangegeven dat deze oplossingen niet mogelijk zijn, voornamelijk omdat deze strijdig zijn met het huidige rijksbeleid en/of de wet. Dat betekent dat wij binnen onze eigen mogelijkheden tot een oplossing moeten komen. Wel heeft het ministerie van BZK aangegeven mee te werken aan een oplossing door Zeeland de mogelijkheid te geven om de dekking in een periode van 15 jaar te realiseren, zonder dat dat consequenties heeft voor de toezichtsvorm op de provinciale financiën.

De financiële opgave

Vertrekpunt: huidig financieel meerjarenperspectief.

De voorgestelde besluiten in de begroting 2018 en de najaarsnota 2017 leiden tot het volgende meerjarenperspectief:

(x € 1.000)	2017	2018	2019	2020	2021
Budgettaire ruimte	0	0	2.994	6.034	6.129

(x € 1.000)	Ultimo 2017	Ultimo 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021
Algemene reserve	22.481	19.918	20.202	20.202	20.202

Voor de vergelijking van de scenario's gaan wij er vanuit dat ook – in lijn met de budgettaire ruimte 2020-2021 – ook in de jaren daarna de beschikking is over ten minste € 6 miljoen aan budgettaire ruimte. De algemene reserve behoudt een stabiele stand van € 20,2 miljoen vanaf eind 2019.

De aanvullende bijdrage uit het adviesrapport Samsom van € 27,7 miljoen is geheel bedoeld voor de sanering van Thermphos. Volgens de (wettelijke) voorschriften van het BBV moet deze bijdrage dan worden toegevoegd aan de voorziening Thermphos. Daarmee is dit een incidentele last voor het begrotingsjaar 2017, waarvoor geen dekking is. Consequentie daarvan is dat uiterlijk bij de resultaatsbestemming (jaarrekening 2017) een bedrag van € 27,7 miljoen moet worden onttrokken aan de algemene reserve, zodat, als geen verdere maatregelen worden getroffen, de algemene reserve ultimo 2017 € 5,2 miljoen negatief is.

Hiervoor is al aangegeven dat de toezichthouder, BZK, er mee heeft ingestemd, dat de algemene reserve in dit geval niet binnen de normale termijn van 4 jaar weer naar een aanvaardbaar niveau wordt gebracht, maar dat we daar een periode van 15 jaar voor mogen gebruiken.

We hebben daarom mogelijkheden verkend om in een periode van 15 jaar toe te groeien naar het benodigde niveau van de algemene reserve, op een wijze die ook jaarlijks flexibiliteit behoudt in de wijze waarop dit niveau wordt bereikt, zodat vrijheid en mogelijkheid behouden wordt om een substantieel deel van budgettaire ruimte te kunnen inzetten voor aanvullende ambities.

We zien een drietal oplossingsrichtingen (verder 'scenario's' te noemen):

1. Na de verwerking van de aanvullende bijdrage Thermphos een negatieve algemene reserve handhaven.
In de opvolgende jaren kan jaarlijks een gedeelte van de budgettaire ruimte worden ingezet om toe te groeien naar een niveau dat de algemene reserve weer één-op-één het benodigde weerstandsvermogen kan afdekken.

Het vraagt een jaarlijkse toevoeging vanuit de budgettaire ruimte aan de algemene reserve van € 1,7 miljoen in de periode vanaf 2019 tot eind 2032, om de algemene reserve weer te laten aangroeien tot het niveau van het huidige benodigde weerstandsvermogen. Aangezien in 2018 geen budgettaire ruimte beschikbaar is, vindt in dit begrotingsjaar geen toevoeging aan de algemene reserve plaats. In dit scenario blijft de algemene reserve tot en met het jaar 2023 negatief.

Omdat andere reserves een positief saldo kennen, blijft het netto eigen vermogen van de provincie positief. Een negatieve algemene reserve leidt er doorgaans wel toe dat de toezichthouder zal beoordelen of het mogelijk is om binnen de zichtjaren van de laatst vastgestelde meerjarenbegroting tot een positieve algemene reserve te komen. Het Rijk biedt nu echter de mogelijkheid om dit over een langere periode te bezien.

2. Het maximaal naar de toekomst verschuiven van de lasten.
Bepaalde investeringen, zoals infrastructuur en gebouwen, dienen over een langere periode te worden afgeschreven. Dat leidt dan tot jaarlijkse lasten. Op grond van de (eigen) financiële verordening vormen wij bij dergelijke investeringen dekkingsreserves. Dat zijn reserves van waaruit de toekomstige afschrijvingslasten gedekt kunnen worden (via een jaarlijkse uitname uit de reserve). Daarmee wordt op voorhand zeker gesteld dat die jaarlijkse lasten in de afschrijvingsperiode gedekt worden, en leggen die geen beslag meer op budgettaire ruimte in latere jaren. Het is mogelijk om – in afwijking van de financiële verordening – deze dekkingsreserves allemaal vrij te laten vallen. Dat leidt tot een incidentele bate in het jaar van vrijval (2017), maar tegelijk ook tot ongedekte jaarlijkse lasten in toekomstige begrotingsjaren. Die zullen dan alsnog uit de dan aanwezige budgettaire ruimte gedekt moeten worden. Per saldo – over het totaal aan jaren bezien – is de incidentele bate precies even groot als de toekomstige lasten, en in die zin budgettair neutraal. Het effect is dat baten en lasten over de begrotingsjaren tot en met 2048 worden herschikt.

Vrijval van alle bestemmingsreserves leidt er toe dat nu een incidentele bate van € 25,5 miljoen aan de algemene reserve kan worden toegevoegd. Netto daalt de algemene reserve dan met € 2,2 miljoen tot € 20,3 miljoen ultimo 2017. Ook in 2018 heeft het laten vervallen van de dekkingsreserves nog een beperkt positief effect. Daar staat tegenover dat vanaf 2019 dekking ontbreekt op lasten van € 0,8 miljoen die opbouwen tot € 1,9 miljoen vanaf 2025. Ook na 2032, dus na 15 jaar, lopen deze afschrijvingslasten door, waarvoor dekking benodigd is. Na verloop van tijd dalen de afschrijvingslasten weer, omdat een aantal investeringen dan geheel afgeschreven is. In 2048 vindt de laatste afschrijvingslast plaats. Daardoor kent dit scenario – strikt gezien – een langere termijn dan 15 jaar en voldoet daarmee niet aan de randvoorwaarden zoals door BZK gesteld.

3. Een tussenweg: Het laten vrijvallen van één of meerdere dekkingsreserve in combinatie met een verdere opbouw van de algemene reserve vanaf 2019.
De grootste dekkingsreserve, 00223 Sloeweg fase 2, staat ultimo 2017 op een saldo van € 8,6 miljoen. Vanuit financiële optiek is deze dekkingsreserve aantrekkelijk, omdat die in de huidige meerjarenplanning tot 2024 nog wordt gevoed met € 1 miljoen per jaar. Bij vrijval van die reserve komt ook die voeding vrij. Daarmee kan de afschrijvingslast van de bijbehorende infrastructuur van € 1,1 miljoen vanaf 2019 gedekt worden, zodat netto pas vanaf 2025 een afschrijvingslast van € 1,1 miljoen gedekt moet worden uit de budgettaire ruimte.

In dit scenario bedraagt de algemene reserve ultimo 2017 € 2,4 miljoen. Om tot 2032 de algemene reserve tot een niveau te laten aangroeien dat zij het benodigde weerstandsvermogen één-op-één kan afdekken, is vanaf 2018 een jaarlijkse toevoeging van € 1 miljoen per jaar benodigd vanuit de budgettaire ruimte.

Per saldo leidt dat tot een budgettair effect van ongeveer € 1 miljoen vanaf 2018, en ongeveer € 2 miljoen vanaf 2025 tot 2032.

Dit scenario voldoet daarmee wel aan de gestelde termijn van 15 jaar..

We benadrukken dat deze scenario's financieel gelijkwaardig zijn: de netto kosten aan het einde van het traject zijn in alle scenario's even hoog. Het verschil tussen de scenario's ligt in de wijze waarop lasten en baten – in

beginsel budgettair neutraal - worden herverdeeld over de jaren. Al deze mogelijkheden leiden ertoe dat er beslag gelegd wordt op toekomstige budgettaire ruimte. Zoals eerder uiteengezet is deze budgettaire ruimte noodzakelijk voor de eerder genoemde vraagstukken omtrent o.a. economische structuurversterking, natuurontwikkeling etc. Het snijden in de begroting om daardoor vrije ruimte te verkrijgen is gezien het lage uitvoeringsniveau van de begroting niet mogelijk. We overwegen daarom om de leges op te hogen tot een kostendekkend niveau, om daarmee de structurele inkomsten te vergroten en het negatieve effect op de budgettaire ruimte te beperken.

Financiële beoordeling/Effecten weerstandsratio

De weerstandsratio is een belangrijke indicator voor de vraag in hoeverre de provincie in staat is voorziene risico's af te dekken. De weerstandsratio is de verhouding tussen de middelen die beschikbaar zijn voor het opvangen van risico's (weerstandsvermogen) en een inschatting van het minimaal benodigde weerstandsvermogen. In het statenvoorstel "risicomanagementbeleid" wordt het beschikbare weerstandsvermogen als volgt bepaald:

- De stand van de algemene reserve aan het einde van de zichtperiode (dwz het begrotingsjaar plus de drie jaren daarna)
- De totale budgettaire ruimte in de zichtperiode
- Vrij besteedbare bestemmingsreserves
- Vrije belastingcapaciteit.

In de zomernota 2017 is besloten dat het beschikbare weerstandsvermogen voor (minimaal) een factor 1.0 wordt gevoed uit de algemene reserve met inachtneming van de mogelijkheden om de vrije (budgettaire) ruimte in de meerjarenbegroting (jaarlijks) aan de algemene reserve toe te voegen, zodat het benodigde weerstandsvermogen daarmee één-op-één wordt afgedekt.

In onderstaande tabel geven we aan voor de verschillende scenario's in welke mate de algemene reserve in staat is om het benodigde weerstandsvermogen te dekken. In die berekening nemen we niet de mogelijkheden mee om de vrije (budgettaire) ruimte in de meerjarenbegroting (jaarlijks) aan de algemene reserve toe te voegen. De vrije (budgettaire) ruimte willen we vooralsnog kunnen benutten voor de eerder genoemde (financiële) vraagstukken.

Het minimaal benodigd weerstandsvermogen volgens de begroting 2018 bedraagt € 15,65 miljoen. Hoewel het benodigde weerstandsvermogen een dynamische grootheid is, die regelmatig wordt herzien, gaan wij in dit voorstel uit van genoemde € 15,65 miljoen.

Weerstandsratio (algemene reserve / benodigd weerstandsvermogen)	2017	2032
Scenario 1 – opbouw vanuit negatieve algemene reserve	-/ 0,3	1,0
Scenario 2 – lasten maximaal naar de toekomst	1,3	1,2
Scenario 3 – combinatie (met vrijval dekkingsreserve)	0,2	1,0

Logischerwijs is in scenario 1 en scenario 3 de algemene reserve lager dan het benodigde weerstandsvermogen. Bij deze scenario's is immers het uitgangspunt dat die situatie pas in 2032 bereikt wordt.

Zoals hiervoor is aangegeven mag echter ook de budgettaire ruimte uit de zichtperiode alsmede de mutaties in de algemene reserve in de zichtperiode worden betrokken in het weerstandsvermogen. Dan verandert het beeld van de weerstandsratio:

Weerstandsratio (Algemene reserve en budgettaire ruimte in de zichtperiode van de begroting / benodigd weerstandsvermogen)	2017	2032
Scenario 1 – opbouw vanuit negatieve algemene reserve	0,1	2,1
Scenario 2 – lasten maximaal naar de toekomst	1,6	2,2
Scenario 3 – combinatie (met vrijval dekkingsreserve)	0,7	2,0

Ook nu blijft de weerstandsratio in scenario 1 onvoldoende om 2017 het benodigde weerstandsvermogen te kunnen afdekken. Dat leidt ertoe dat op het moment dat risico's zich daadwerkelijk voordoen, keuzes gemaakt moeten worden in bijvoorbeeld de het snijden in de huidige begroting, het ophogen van de opcenten motorrijtuigenbelasting of het laten vervallen van één of meerdere dekkingsreserves. Indien in dit scenario de geraamde toevoegingen aan de algemene reserve worden gevolgd, leidt dat ertoe dat in 2020 de opbouw van de weerstandsratio groter dan 1 is. In scenario 3 wordt conform deze systematiek reeds met ingang van het begrotingsjaar 2018 een weerstandsratio van 1 bereikt en geeft daarmee meer mogelijkheden de budgettaire ruimte in de eerste jaren (beperkt) in te zetten.

Kanttekeningen

In de hiervoor gepresenteerde weerstandsratio's is de vrije ruimte motorrijtuigenbelasting niet betrokken. Deze kan daarmee aanvullend op deze weerstandsratio's in beschouwing worden genomen.

Bovenstaande beschouwing is opgesteld om de scenario's onderling vergelijkbaar te maken. Wij merken daarbij op dat de beschouwing enigszins theoretisch is, in die zin dat wordt uitgegaan van een vast benodigd weerstandsvermogen gedurende de gehele periode. In de praktijk vinden regelmatig bijstellingen plaats van de risico-inschattingen. Daarmee verandert ook het benodigde weerstandsvermogen en de behoefte om de algemene reserve aan te vullen. Verder is het ook mogelijk om incidentele baten, bijvoorbeeld uit budgetbewakingsrondes en uit de resultaatbestemming bij de jaarrekening, te betrekken in deze toevoegingen aan de algemene reserve. Dat kan ertoe leiden dat de 15 jaarsperiode ingekort kan worden of dat de jaarlijkse toevoegingen aan de algemene reserve naar beneden bijgesteld kunnen worden. Afhankelijk van deze ontwikkelingen kan dan ook bepaald worden welke gedeelte van de budgettaire ruimte behouden moet worden als beschikbaar weerstandsvermogen en het resterende gedeelte dat daarop ingezet kan worden voor de eerdergenoemde financiële vraagstukken.

Inhoudelijke beoordeling scenario's en keuze

We achten het van belang dat de algemene reserve niet negatief wordt. Ondanks dat financieel-technisch verklaringen te geven zijn waarom het kan, schetst dat een zeer negatief beeld van de Provincie. In beginsel is de financiële positie krap en door Thermphos nog meer fragiel geworden. Bij een negatieve algemene reserve zal, ondanks de afspraken met BZK, toch druk ontstaan om in ieder geval eerder dan 2020 de algemene reserve weer positief te maken. In scenario 1 is de weerstandsratio dermate laag dat de gehele budgettaire ruimte in de zichtjaren van de meerjarenbegroting benodigd blijft om de risico's in een zekere mate te kunnen blijven afdekken. Daarmee beperken we ons om de komende jaren (beperkte) investeringsruimte te blijven behouden.

Scenario 2 lijkt wellicht aantrekkelijk in die zin, dat op het eerste oog de bijdrage aan Thermphos relatief eenvoudig kan worden geleverd, zonder grote gevolgen voor de algemene reserve of de weerstandsratio. Dat beeld gaat echter voorbij aan het feit dat de kosten zeer ver weg geschoven worden, waardoor de financiële afwikkeling van Thermphos tot in 2048 voelbaar blijft en de budgettaire ruimte inperkt. Daarmee maskeert dit scenario eigenlijk ook de werkelijke gevolgen van de bijdrage. Bovendien is inzet van de dekkingsreserves een soort noodmaatregel, die maar één keer kan worden ingezet. Zou zich in de toekomst een nieuwe onvoorziene calamiteit voordoen, met grote financiële consequenties voor de provincie, dan zal alsnog naar ophoging MRB of het snijden in provinciale taakuitvoering gekeken moeten worden, wanneer in het geheel geen dekkingsreserves meer zouden bestaan. Tenslotte kent dit scenario vanwege de doorwerking tot in 2048 – strikt gezien – een langere termijn dan 15 jaar.

Naar ons oordeel kleven aan scenario 3, vrijval van één dekkingsreserve in combinatie met een gestage opbouw van de algemene reserve, de minste bezwaren. In dit scenario blijft de algemene reserve positief, en is de combinatie van algemene reserve en budgettaire ruimte vanaf 2018 voldoende om het benodigde weerstandsvermogen af te dekken. Tegelijkertijd biedt dit scenario ook mogelijkheden voor bijsturing: indien zich meevallers voordoen – bijvoorbeeld via jaarrekeningresultaten of budgetbewaking – dan kan per keer de afweging worden gemaakt wat op dat moment de beste besteding van middelen is: het versneld ophogen van de algemene reserve, of het intensiveren van inzet op Zeeuwse opgaven, of desgewenst de toevoeging aan de algemene reserve verschuiven over andere jaren. Ook geeft deze keuze naar onze mening het zuiverste beeld van onze werkelijke financiële positie: die is zwak, maar groeit in een periode van 15 jaar stapsgewijs, zonder dat Zeeland op slot gaat, weer naar een gezonde positie. Tevens resteren substantiële dekkingsreserves die in uiterste gevallen ingezet kunnen worden om op de korte termijn de algemene reserve te kunnen laten aangroeien. Het beslag op toekomstige middelen is niet groter dan noodzakelijk.

Indien u onze keuze voor dit scenario volgt, zullen wij in de toekomstige voor- en najaarsnota's uiteraard uitvoerig stilstaan bij de ontwikkelingen van het financiële meerjarenperspectief in relatie tot het actuele benodigde weerstandsvermogen. Afgeleid daarvan kunnen we daarop bezien in welke mate de (toekomstige) budgettaire ruimte ingezet kan worden voor een verdere aangroei van de algemene reserve - alsmede het mogelijke effect dat dat heeft op het inkorten van de 15 jaarsperiode of de jaarlijkse toevoegingen aan de algemene reserve – of dat deze budgettaire ruimte ingezet kan worden voor de financiële vraagstukken.

Desgewenst kunnen wij u in een bijeenkomst een nadere technische uitleg van de scenario's geven.

Financiering aanvullende bijdrage

De aanvullende bijdrage zal niet alleen gedekt, maar ook gefinancierd moeten worden. Ervan uitgaande dat voor de bijdrage van € 27,7 miljoen een lening aangegaan zal moeten worden, bedraagt – vooralsnog uitgaande van een looptijd van 15 jaar – de jaarlijkse rente op dit moment 1%. Dat betekent een jaarlijkse rentelast van € 277.000. Of de bijdrage geheel geleend moet worden is afhankelijk van de momenten waarop de betalingen zullen plaats vinden als ook de eventuele mogelijkheden (ruimte) die de leningenportefeuille van de provincie op dat moment biedt. Deze rentelast dient jaarlijks in de exploitatie opgenomen te worden ten laste van de budgettaire ruimte. Bij een scenario waarin in 15 jaar in de benodigde dekking wordt voorzien, zal de bijbehorende lening ook in een zelfde tempo afgelost worden, waardoor de rentelasten jaarlijks zullen afnemen. Ten opzichte van de andere provincies is onze schuldquote hoog. Doordat aanvullend geleend zal moeten worden zal deze schuldquote van de Provincie nog verder oplopen.

Werkbudget Thermphos

In uw vergadering van 13 januari 2017 is gesproken over het werkbudget van € 350.000,- voor advieskosten binnen de provincie ten behoeve van de ontwikkelingen rond Thermphos. Daarbij is toegezegd (toezegging 77) achteraf aan te geven waaraan deze middelen zijn besteed. Hiermee geven wij zoals toegezegd inzicht in onze uitgaven. Eind 2017 verwachten wij een bedrag van € 285.000,- uit te hebben gegeven ten laste van deze activiteit, waarbij kosten gemaakt zijn voor:

- Juridische ondersteuning € 146.000,-
- Extra kosten accountant i.v.m. jaarrekeningcontrole 2016 € 50.000,-
- Inhoudelijke expertise ondersteuning projectteam Thermphos € 68.000,-
- Deskundigenteam plan van aanpak Thermphos € 10.000,-
- Bijeenkomsten, communicatie en faciliteiten € 11.000,-

Wij verwachten dat in 2018 minder intern budget benodigd is, omdat dan de samenwerking met Rijk en Zeeland Seaports loopt. Om in de beginfase nog over externe ondersteuning te kunnen beschikken, zoals het inhuren van juridische expertise, verzoeken we u het resterende budget van € 65.000,- over te hevelen naar 2018.

Beschikbare budgetten

- Met betrekking tot de eerder gevormde saneringsvoorziening van € 4,3 miljoen in de jaarrekening 2016 en € 5,25 miljoen beheerskosten uit zomernota 2017 is de doelstelling dat deze bijdragen (in totaal € 9,55 miljoen) onderdeel gaan uitmaken van de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst. De afspraken in de samenwerkingsovereenkomst met betrekking tot het beschikbaar stellen zullen ook van toepassing worden op deze provinciale bijdragen.
- In uw besluit van 7 juni 2017 heeft u middelen beschikbaar gesteld voor een aanvullende bijdrage van € 4,5 miljoen. Aan het beschikbaar stellen van deze bijdrage heeft u een aantal voorwaarden verbonden. VCB heeft voor het grootste deel aan deze voorwaarden voldaan. In haar vergadering van 5 september 2017 heeft GS gezien de liquiditeitspositie van VCB en de uitkomsten van het rapport Samsom besloten reeds € 2 miljoen beschikbaar te stellen aan VCB. Gezien de liquiditeitspositie van VCB ligt het in lijn der verwachting dat VCB vooruitlopend op ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst de beschikking dient te krijgen over extra liquide middelen. Wij verwachten dat samen met een gelijke bijdrage voor saneringskosten van (één van) de andere betrokken partijen de inzet van resterende 2,5 miljoen voor beheerskosten voldoende armslag biedt om de periode tot de samenwerkingsovereenkomst te overbruggen.

Waraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Kwartaalrapportages en projectscope

Thermphos is gezien de grote risico's binnen de provinciale verantwoordingskaders als groot project gekarakteriseerd en valt dus binnen het kader grote projecten. Reeds in 2014 is het project in de uitvoeringfase terecht gekomen. De scope van de provinciale betrokkenheid was destijds via de overeenkomst met Zeeland Seaports vastgelegd op fase 1 van de sanering, het komen tot een passief veilig terrein. De beoogde einddatum voor dit deel van de werkzaamheden was mei 2016. Via de voortgangsrapportages en besprekingen in de Commissie Bestuur en Provinciale Staten bent u geïnformeerd over de ontwikkelingen, vertragingen en consequenties die dit had.

Met de implementatie van het rapport van de Commissie Samsom wijzigt de scope van het 'project' Thermphos. Bij positieve besluitvorming over dit statenvoorstel wijzigt de scope op de volgende elementen:

- Inhoud: de provinciale verantwoordelijkheid verschuift van totale meerkosten passief veilig (fase 1) naar 1/3^e deel verantwoordelijk voor de totale sanering.

- Geld: Vanaf april 2017 gerekend, is de provinciale bijdrage voor de sanering van het Thermphos-terrein € 41,8 miljoen, namelijk € 14,1 miljoen die vanaf april 2017 gereserveerd is plus de aanvullende bijdrage van € 27,7 miljoen).
- Projectorganisatie: Rijk, Zeeland Seaports en Provincie Zeeland sturen het project aan via een gezamenlijke opdracht aan de projectorganisatie voor de sanering.
- Risico: De Provincie Zeeland deelt voor 1/3 in de mee- en tegenvallers van de totale sanering, en zal aansturen op maximale kosten- en risicobeheersing
- Tijd: Wij gaan ervan uit op basis van de op dit moment beschikbare informatie dat in 2021 de totale sanering kan worden afgerond en dat het terrein vrij komt voor heruitgifte. De nieuwe scope loopt daarmee tot eind 2021.

Met de volgende kwartaalrapportage zullen bij goedkeuring van dit statenvoorstel bovenstaande onderdelen als gewijzigde projectscope worden genomen. Verwacht wordt dat vanuit de gezamenlijke aansturing vanaf het eerste kwartaal 2018 gezamenlijke voortgangsrapportages worden opgeleverd.

Wat doen we daarvoor?

Vervolgstappen

Wij verwachten dat wij, voordat dit statenvoorstel in Provinciale Staten behandeld wordt, met Rijk en Zeeland Seaports, onder voorbehoud van goedkeuring door Tweede Kamer, Provinciale Staten en aandeelhouders Zeeland Seaports, een financiële overeenkomst kunnen sluiten waarin de financiële afspraken op hoofdlijnen worden vastgelegd. Het door ons te maken voorbehoud betreft de besluitvorming met dit statenvoorstel. Wij zullen u deze financiële overeenkomst doen toekomen zodra deze is gesloten. Wanneer blijkt dat de financiële overeenkomst nog verdere uitdieping vereist en daardoor niet binnen afzienbare tijd kan worden afgerond en ondertekend, wordt mogelijk ervoor gekozen deze samen te voegen met de samenwerkingsovereenkomst.

Tegelijkertijd lopen de voorbereidingen van een samenwerkingsovereenkomst (mogelijk onder naam bestuursovereenkomst) tussen Rijk, Zeeland Seaports en Provincie Zeeland waarin de verdere uitwerking op onderdelen als de nadere financiële invulling, de gezamenlijke aansturing, juridische aspecten als staatssteun en aanbestedingsrecht en dergelijke zal plaatsvinden. Zoals eerder aangegeven willen we deze overeenkomst voordat wij deze sluiten in een besloten Commissie Bestuur met u bespreken. Wij verwachten dat deze overeenkomst in concept eind november gereed is. Gezien de opschortende voorwaarde die Zeeland Seaports en havenbedrijf Gent in de fusie-overeenkomst hebben opgenomen, zal kort na het gereed komen van de samenwerkingsovereenkomst besluitvorming hierover gewenst zijn.

Zodra de samenwerkingsovereenkomst van kracht is geworden zal vanuit de samenwerkende partijen een overeenkomst (van opdracht) tot stand (moeten) komen met een uitvoeringsorganisatie. In die overeenkomst worden o.a. afspraken vastgelegd over de aansturing, financiële verantwoording, voortgangsrapportages, en kosten- en risicobeheersing. Wij zetten uiteraard in op zoveel mogelijk overeenstemming met het kader Grote Projecten, maar de daadwerkelijke afspraken zullen gezamenlijk met Rijk en ZSP worden gemaakt, die ook ieder eigen richtlijnen en aanpakken hebben.

Financiële consequenties externe inhuur: geraamd op (kostensoort)

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris.

Ontwerp-besluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 11 oktober 2017, nr.: 17022020

besluiten:

1. Instemmen met de conclusies (hoofdstuk 4) van het advies "Saneren doe je samen":
    - a. In totaal € 27.700.000,-- beschikbaar stellen als aanvullende bijdrage van de provincie aan de totale sanering van het Thermphos terrein.
    - b. Akkoord gaan met verdeling van mee- en tegenvallers in de totale sanering volgens de verdeelsleutel van 1/3-1/3-1/3^e over de samenwerkingspartners Provincie Zeeland, Rijk, Zeeland Seaports, onder de voorwaarde dat in de samenwerkingsovereenkomst/ bestuursovereenkomst afspraken over het sturen op kosten en risicobeheersing worden gemaakt.
  2. Scope als groot project wijzigen ten aanzien van doel (complete sanering i.p.v. passief veilig), financiële middelen (maximaal 41,8 miljoen euro gerekend vanaf april 2017) en tijd (beoogde einddatum 2021).
  3. GS de opdracht geven de samenwerkingsovereenkomst met Rijk en Zeeland Seaports op te stellen en aan te gaan en een gezamenlijke opdracht aan de uitvoeringsorganisatie vast te leggen.
  4. Instemmen met keuze van scenario 3 voor de dekking van de € 27,7 miljoen.
  5. De voorziening Thermphos ophogen met € 27,7 miljoen ten laste van de algemene reserve;
  6. De dekkingsreserve Sloeweg fase 2 te laten vervallen inclusief de geraamde toevoegingen en onttrekkingen;
  7. In 2018 de gehele budgettaire ruimte van € 779.000 (na verwerking van de hieronder genoemde rentelast) toe te voegen aan de algemene reserve;
  8. Vanaf 2019 tot en met 2032 jaarlijks € 983.000 toe te voegen uit de budgettaire ruimte aan de algemene reserve;
  9. Een jaarlijkse rentelast te ramen van € 270.000 in 2018, welke lineair afloopt tot € 18.000 in 2032
  10. Budget ten behoeve van advisering/ externe ondersteuning van de Provincie van € 65.000,- over te hevelen naar 2018
  11. Toestemming geven de resterende bijdrage van € 2,5 miljoen voor de beheerskosten vooruitlopend op de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst beschikbaar te stellen aan VCB, in de verwachting dat één van de overige betrokken partijen vooruitlopend ter overbrugging hetzelfde bedrag ter beschikking stelt aan VCB.
  12. Toestemming geven het resterende bedrag (€9,55 miljoen) en de extra bijdrage van € 27,7 miljoen, al dan niet in tranches, over te maken aan de uitvoeringsorganisatie conform de te sluiten samenwerkingsovereenkomst;
  13. Bovenstaande besluiten te verwerken in de begroting 2017 en verder.
-